

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 1.Pf.20.613/2022/4/II.

A felperes: Felperes1, felperes címe

A felperes képviselője: Dr. Nagyistók Bence Ügyvédi Iroda, Cím15

Az alperes: Alperes1, alperes címe

Az alperes képviselője: Szabó és Társa Ügyvédi Iroda, Cím16

A per tárgya: személyiségi jog megsértése, jóhírnév megsértése

Az elsőfokú bíróság: Budapest Környéki Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 4.P.20.084/2021/25.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és azt állapítja meg, hogy az alperes a 2020. december 1-én a képviselőtestület tagjainak megküldött elektronikus levelében a felperes jóhírnévét annak valótlan állításával sértette meg, hogy a felperes okirathamisításokat és bűncselekményeket követett el.

Az alperest arra kötelezi, hogy 15 napon belül a felperesnek olyan módon adjon elégtételt, hogy a 2020. december 1-i levél címzettjeinek küldött elektronikus körlevélben kérjen bocsánatot a felperestől, és ahhoz csatolja a jogerős ítélet rendelkező részét.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 19.050 (tizenkilencezerötven) forint másodfokú perköltséget, továbbá az államnak – az állami adó- és vámhatóság felhívásában foglalt módon, határidőben és számlára – 20.000 (húszezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes 2020. április 1-től a Község1 is magában foglaló Község2 Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője, míg a felperes a Község2 Közös Önkormányzati Hivatal köztisztviselője volt: 2016. június 1-től 2019. szeptember 30-ig a Község2 kirendeltség könyvelője, majd 2019. október 1-je és 2019. december 31-e között a község1i kirendeltségen is könyvelői tevékenységet látott el, ezt a feladatkört 2019. február 1-től helyettesítésben is végezte.

[2] A Budapest Környéki Törvényszék a 2019. július 12-én jogerőre emelkedett végzésével elrendelte Község1 Önkormányzata adósságrendezési eljárását. Az adósságrendezési eljárásban kirendelt pénzügyi gondnok a felperest foglalkoztatta tanácsadóként.

[3] A jegyző, az új polgármester és a hivatal vezetése, valamint a pénzügyi gondnok között szakmai viták alakultak ki, a kapcsolat a hivatal és a pénzügyi gondnok, valamint annak tanácsadója között az adósságrendezési eljárás során végig konfliktusokkal terhelt volt.

[4] Mind község2, mind község1 képviselő-testülete az önkormányzati választás előtt azzal kampányolt, hogy az adósságrendezési eljárás bekövetkezésének okait felderítik és orvosolják a korábban kialakult problémákat. A két polgármester ezért felkérte az alperest, hogy hajtson végre 3 évre visszamenőleg átfogó ellenőrzést. Az alperes ezt elvégezte, majd a két polgármester egy ügyvédi irodát bízott meg, amely különböző kiegészítéseket és dokumentációkat kért, végül 2020 novemberében feljelentés tételére került sor. Jelenleg az Érdi Rendőrkapitányságon van folyamatban büntetőeljárás, amelyben a felperest tanúként hallgatták ki. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Dél-dunántúli Igazgatósága emellett utólagos áfabevallással összefüggésben költségvetési csalás miatt nyomoz. A felperest ebben az eljárásban is tanúként hallgatták ki. Az ügy nyomozási szakban van.

[5] Egy helyi adórendelet vonatkozásában e-mail váltásra került sor az alperes, valamint a Község2 Közös Önkormányzati Hivatal (KÖH) tagjai, Község1 Önkormányzata és község2 Község Önkormányzata képviselő-testületének tagjai, a polgármester, tanú2 képviselő, tanú3 képviselő, tanú4 képviselő, tanú5 képviselő, tanú6 alpolgármester, valamint tanú7 között. Ennek körében 2020. december 1-jén az alperes tanú3t megszólítva az alábbi tartalmú e-mailt küldte meg az érintetteknek: „Kedves tanú3! Nem mondom, hogy a legnyugodtabb időszakban talált meg a leveled, de sértettségről szó sincs. Tudtam, hogy hová jövök, hogy mi lesz itt a feladat - nagyjából. Amire nem számítottam az az, hogy a múltban kialakított, jelenlegi helyzet ellenére, találkozom olyan képviselőtestületi taggal, aki védi a helyzet kialakulásáért nagy mértékben felelős korábbi jegyzőt és azt a könyvelőt - aki csak szolgatni tudja a szakmáját és ugyan van papírja róla, de gyakorlatát itt próbálta meg elsajátítani inkább kisebb, mint nagyobb sikerrel, és akinek nem fájt okirathamisításokkal és bűncselekmények elkövetésével színesíteni a KÖH-ben végzett tevékenységét.

[6] Az, hogy még mindig közvetetten hatást gyakorolnak a település életére rajtad és a PÜG asszonyon keresztül, IGEN, azt kifejezetten elkeserítő helyzetet szül. De türelmes és kitartó vagyok. Az élet mindig, mindenért, mindenkinek megfizet. Nekik is!”

[7] tanú3 képviselő ebből az e-mailből kimásolt egy részt, és azt messenger alkalmazással továbbította a felperesnek. A felperes kérésére utóbb a teljes e-mailt rendelkezésére bocsátotta.

[8] A felperes 2020. december 15-én egy levél kíséretében felszólítást küldött az alperesnek, amelyet megküldött a képviselő-testület tagjainak és Község1 Önkormányzata pénzügyi gondnokának is. A felszólításban a 2020. december 1-i elektronikus levél bűncselekmények elkövetésére vonatkozó részét kifogásolta, mert az alkalmas volt a jóhírnevének megsértésére és a becsületének csorbítására. Kérte, hogy az alperes három napon belül nyilvánosan vonja vissza az állításait és kérjen nyilvánosan bocsánatot, különben polgári peres eljárást kezdeményez a jóhírnevének megsértése és sérelemdíj megállapítása iránt, illetve feljelentést tesz rágalmozás elkövetése miatt.

[9] 2020. december 17-én az alperes elektronikus levelet küldött a község1 képviselő-testületi tagoknak, ugyanazoknak a személyeknek, akik a 2020. december 1-én küldött elektronikus levél címzettjei voltak. Ebben a levélben leírta, hogy a 2020. december 1-i elektronikus levele azon részét, miszerint: „Amire nem számítottam, az az, hogy a múltban kialakított, jelenlegi helyzet ellenére, találkozom olyan képviselő-testületi taggal, aki védi a helyzet kialakulásáért nagymértékben felelős korábbi jegyzőt és azt a könyvelőt - aki csak szolgatni tudja a szakmáját és ugyan van papírja róla, de gyakorlatát itt próbálta meg elsajátítani inkább kisebb, mint nagyobb sikerrel, és akinek nem fájt okirathamisításokkal és bűncselekmények elkövetésével színesíteni a KÖH-ben végzett tevékenységét” visszavonja.

Indokai szerint mindezt annak ellenére teszi, hogy nem nevezett meg személyt, és nem tényt állított, hanem véleményt fogalmazott meg. Kijelentette, hogy hibázott, mert nem kellő körültekintéssel fogalmazta meg a gondolatait, ami félreértésre ad(hat)ott okot, valamint amikor a véleményét tartalmazó levelet olyan címzetti körnek küldte meg, akik közül valaki visszaélt a bizalmával, és a meghatározott címzetteknek szánt e-mailjét nyilvánosságra hozta. Az alperes 2020. december 17-én a felperesnek is levelet küldött, amelyben jelezte, hogy mondandójának a felperes által sérelmezett részét abban a körben, melyben azt első alkalommal közölte, visszavonta, továbbá sajnálatát fejezte ki, hogy a felperes az abban foglaltakat magára vette, holott csak véleményét közölte. A levél nem tartalmazott sem nevet, sem olyan időszakmegjelölést, amely alapján a felperes joggal vélelmezhetne volna, hogy az róla alkotott véleményt tartalmaz.

[10] Az elektronikus levél címzettjei tudták, hogy a felperes az adósságrendezési eljárás során a pénzügyi gondnok (PÜG) tanácsadója. Az e-mailben tanú1 nem ismert rá a felperesre, néhányan sejtették, tanú3 és tanú7 pedig azonosították a felperes személyét. Az e-mail tartalma azonban a felperesről kialakított véleményüket nem befolyásolta.

[11] A felperes évek óta az e-mailben említett korábbi jegyző élettársa.

[12] A felperes és az alperes az e-mail megküldésekor személyesen nem ismerték egymást. Az alperes nyíltan fogalmazott meg szakmai kritikákat a pénzügyi gondnokkal és a felperessel - szemben hivatalba lépését követően, így nyílt titok volt, hogy az alperes és a felperes között konfliktusos a viszony a személyes ismeretség hiányában is.

[13] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a 2020. december 1. napján tanú1 Község1 Önkormányzata polgármestere e-mail cím1 e-mail címére, tanú2 képviselő e-mail cím2 e-mail címére, tanú3 képviselő e-mail cím3 e-mail címére, tanú4 képviselő e-mail cím5 e-mail címére, tanú5 képviselő e-mail cím4 e-mail címére, tanú6 alpolgármester e-mail cím6 e-mail címére és tanú7 képviselő e-mail cím7 e-mail címére küldött elektronikus levelében megsértette a jóhírnévhez fűződő jogát, azzal, hogy valótlanul állította, hogy okirathamisításokkal és bűncselekmények elkövetésével színesítette a község1-i Közös Önkormányzati Hivatalban végzett tevékenységét. Kérte az alperesnek a jogsértés abbahagyására kötelezését, valamint a további jogsértéstől eltiltását.

[14] Kérte továbbá az alperesnek megfelelő elégtétel adására kötelezését akként, hogy a jogsértés elkövetésével azonos módon és személyek vonatkozásában, elektronikus körlevélben kérjen bocsánatot tőle a következő szöveggel: "Bocsánatot kérek felperestől!" valamint csatolja a keresetének jogerősen helyt adó ítélet fejrészét és rendelkező részét.

[15] Kérte az alperes 500.000 forint összegű sérelemdíj megfizetésére kötelezését, valamint perköltségben marasztalását is a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. § (2) bekezdése alapján.

[16] Az alperes 2020. december 1-i elektronikus levelében rá nézve valótlan és sértő tényállításokat tett. Valótlanul állította, hogy a felperes a Község2 Közös Önkormányzati Hivatalban végzett könyvelői tevékenysége során okirathamisítást és bűncselekményt követett el. Ezzel megkérdőjelezte a felperes szakmai alkalmasságát, magatartása sértette a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 2:45. § (2) bekezdésében rögzített jóhírnévhez fűződő jogát.

[17] A levélben használt „könyvelő” megjelölés alapján a személye egyértelműen beazonosítható volt. Az alperes a tevékenységével összefüggésben a jelen perben sérelmezett közlést megelőzően is fogalmazott meg kritikus megállapításokat, amelyek szintén minden alapot nélkülöznek.

[18] A Község² Közös Önkormányzati Hivatalban fennállt közalkalmazotti jogviszonyával összefüggésben ellene nem indult büntetőeljárás, a korábbi eljárásokban tanúként hallgatták ki.

[19] A jóhírnévhez fűződő jog megsértésére tekintettel a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjában megjelölt felróhatóságtól független (objektív) szankciók alkalmazását kérte és a Ptk. 2:52. §-a szerinti sérelemdíjat is követelt. Ennek összegét 500.000 forintban határozta meg, tekintettel arra, hogy az alperes személyiségi jogot sértő kijelentése csorbítja a szakmai és társadalmi megítélését, az alperes okirathamisítással és bűncselekmény elkövetésével vádolta meg.

[20] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását indítványozta.

[21] Jegyzőként a hivatal szabályos működésének kialakítása, a válságos helyzet menedzselése volt a feladata. Hivatalba lépését követően a két polgármester azzal a feladattal bízta meg, hogy a korábbi működést vizsgálja át. A dokumentumokból és a munkatársak történeteiből jelentős mulasztások ténye körvonalazódott ki. A dokumentumok alapján az önkormányzatok által megbízott ügyvédi iroda büntetőfeljelentést tett. Jelenleg két büntetőeljárás van folyamatban, az egyiket a NAV Dél-dunántúli Bünyügyi Igazgatósága, a másikat az Érdi Rendőrkapitányság folytatja. Az eljárások jelenleg a tanúk kihallgatásának szakaszában vannak.

[22] A község¹n kialakult adósságrendezési helyzet kialakulásához a könyvelési munka szakszerűtlensége is hozzájárult. A 2020. december 1-i elektronikus levelében nem nevezte meg a felperest, aki egyebekben a „könyvelő” megjelölés alapján sem volt azonosítható, mivel az önkormányzatnak korábban sok könyvelője volt. Az azonosítás tanú³ e-mail-továbbítása miatt vált lehetségessé.

[23] Nem tényállításokat tett, hanem egy meg nem határozott személy munkájának minőségével kapcsolatos véleményét fogalmazta meg, amely nem alkalmas a felperes jóhírnevének megsértésére.

[24] Megalapozatlannak tartotta a jogsértő magatartás abbahagyására kötelezés iránti kereseti kérelmet, mert a jogsérelem alapjául meghatározott cselekmény egyszeri közlés volt.

[25] A jogsértéstől való eltiltásra kötelezés iránti kereseti kérelem is alaptalan, mert fel sem merül a felperes által jogsértőnek tekintett cselekedet megismétlése.

[26] Az alperes véleményét azon a felületen és azok körében vonta vissza, ahol azt közölte; és mivel az eredeti közlés sem tartalmazta a felperes nevét, így a visszavonásra és a bocsánatkérésre sem a felperes nevének feltüntetésével került sor. A bocsánatkérés igénye nem valós tényen alapul.

[27] Érvelése szerint a sérelemdíj megfizetése iránti kereseti kérelem a jogsértés megállapíthatóságának hiányában alaptalan. Egyebekben a közlésre olyan személyek között került sor, akik a folyamatban lévő büntetőeljárások ténybeli alapját, így a korábbi évek kifogásolható minőségű könyvelési munkáját is ismerik. A sérelemdíj követelés összege eltúlzott, a felperes annak alapjául szolgáló tényeket nem adott elő.

[28] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes a 2020. december 1. napján tanú¹ Község¹ Önkormányzata polgármestere e-mail cím¹ email címére, tanú² képviselő e-mail cím² email címére, tanú³ képviselő e-mail cím³ email címére, tanú⁴ képviselő e-mail cím⁵ email címére, tanú⁵ képviselő e-mail cím⁴ email címére, tanú⁶ alpolgármester e-mail cím⁶ email címére és tanú⁷ képviselő e-mail cím⁷ email címére küldött elektronikus levelében megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azzal,

hogy valótlanul állította, hogy okirathamisításokkal és bűncselekmények elkövetésével színesítette a közszolgálati Közös Önkormányzati Hivatalban végzett tevékenységét.

[29] Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül – elégtétel adásaként – a fenti személyek e-mail címére megküldött elektronikus körlevélben kérjen bocsánatot a felperestől; valamint csatolja ahhoz a jelen perben hozott jogerős ítélet fejrészét (helyesen: bevezető részét) és rendelkező részét. Kötelezte továbbá az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 350.000 forint sérelemdíjat; míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[30] Az alperest a felperes javára 63.500 forint perköltség, továbbá az állam javára 36.000 forint illeték megfizetésére kötelezte.

[31] Ítéletének indokolásában kimerítően ismertette a Ptk. 2:42. § (1)-(2) bekezdésében, a 2:43. § d) pontjában, a 2:45. § (2) bekezdésében, a 2:51. § (1) bekezdés a-e) pontjaiban, 2:52. § (1)-(3) bekezdésében foglalt rendelkezéseket.

[32] A keresetben meghatározott közlés értelmezését és értékelését a jóhírnév és a becsület védelmével kapcsolatos bírói gyakorlat és általános elvek, valamint a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának PK 12. és 14. számú állásfoglalásában foglaltak figyelembevételével végezte el.

[33] Az e-mail teljes szövegét tekintve azt állapította meg, hogy annak alapján a felperes azonosítható volt. Az elektronikus levél szűk címzett köre tudta, hogy a pénzügyi gondnok a felperest tanácsadóként foglalkoztatta. Személye a levél pénzügyi gondnokra utaló második részéből már egyértelműen felismerhetővé vált, különös tekintettel arra is, hogy a képviselő-testület, az alperes és a pénzügyi gondnok közötti viszony konfliktusokkal terhelt voltát minden érintett ismerte.

[34] Az elsőfokú bíróság az e-mail valamennyi címzettjét meghallgatta tanúként. A vallomásokat egyenként és összességében értékelve megállapította, hogy mindnyájan tudtak arról, hogy a felperes a pénzügyi gondnok tanácsadója, észlelték a konfliktusokat, így a levélből levonható egyetlen okszerű következtetés az, hogy a könyvelő tevékenységére és szaktudása hiányára vonatkozó szövegrészek a felperesről szólnak.

[35] A sérelmezett közlést okirathamisítás és bűncselekmények elkövetésére vonatkozó tényállításnak tekintette, amelynek bizonyíthatósága nem állapítható meg. Az alperes az Érdi Rendőrkapitányságon folyamatban lévő büntetőeljárás részleteiről nem nyilatkozott, a nyomozási eljárásban a felperest pedig nem gyanúsították meg, kizárólag tanúként szerepelt. Az elsőfokú bíróság végkövetkeztetése szerint az alperes a keresetben megjelölt valótlan tények állításával megsértette a felperes jóhírnévhez való jogát.

[36] A sérelemdíj összegének megállapítása körében értékelte azt, hogy az alperes bűncselekmények elkövetésével vádolta meg a felperest, ami rendkívül sérelmes és dehonesztáló. Felelősségteljes könyvelési-tevékenységet ellátó személyekkel szemben társadalmilag magasabb az erkölcsileg elvárható mérce. Figyelemmel volt arra is, hogy az alperes az eredeti címzettek körében visszavonta állítását, azonban azt a felpereshez közvetlenül nem juttatta el; hogy a jogsértés egyszeri volt, valamint, hogy az csak igen szűk körben valósult meg, és a címzettekben a felperesről korábban kialakult megítélést nem befolyásolta. Nem vette figyelembe ugyanakkor azt, hogy az alperes a felperes előadása szerint korábban is véleménynyilvánításba burkolt tényállításokat tett ugyanilyen tartalommal. E körülményeket egyenként és összességükben vizsgálva arra a megállapításra jutott, hogy a felperes 500.000 forintos sérelemdíj igénye eltúlzott, ezért azt a jogsértés súlyával arányban állóan 350.000 forintban állapította meg, mert ez elégséges a felperest ért jogsérelem kiküszöböléséhez, másrészt kellő visszatartó erőt jelent az alperes részére, hogy a jövőben tartózkodjon a hasonló jogsértésektől.

[37] Elutasította a felperesnek azt a kérelmét, hogy kötelezze az alperest a jogsértés abbahagyására és tiltsa el a további jogsértéstől, mivel a perben kizárólag a keresetben elbírált egyszeri jogsértés volt vizsgálható, és az nem volt folyamatos.

[38] Helyt adott ugyanakkor a felperes elégtételadási kérelmének, tekintettel arra, hogy személyiségi jogsérelem esetén ugyanahhoz a körhöz kell eljuttatni az elégtételadást biztosító közlést.

[39] Megállapítása szerint a felperes a perben részben lett pernyertes, a jogalap tekintetében teljes egészében, míg a sérelemdíj vonatkozásában 2/3 arányban. Az alperest mégis a teljes perköltség megfizetésére kötelezte a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján, utalva a (3) bekezdésre. A felperest képviselő ügyvéd áfával növelt munkadíjából álló perköltség összegét az Ükr. 3. § (2) és (3) bekezdése alapján állapította meg. Az alperest kötelezte a feljegyzett 36.000 forint eljárási illeték megfizetésére is.

[40] Az ítélet ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását és a kereset elutasítását indítványozta. Kérte a felperes első- és másodfokú perköltségben marasztalását is az általa csatolt megbízási szerződésben foglaltak alapján.

[41] Az alperes az ítélet eljárási és az anyagi jognak való megfelelése vizsgálatát kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat nem a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően értékelte, a megállapított tényekből téves jogkövetkeztetést vont le, a vonatkozó jogszabályokat helytelenül alkalmazta.

[42] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 279. § (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségeinek nem tett eleget, a perben jelentős tényeket nem a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján állapította meg. A peres eljárás sajátossága, hogy a felperes által kifogásolt elektronikus levelet igen szűk körben, összesen hét személynek küldte meg. Az elsőfokú bíróságnak a bizonyítási eljárás során lehetősége volt valamennyi címzettet tanúként meghallgatni, és őket nyilatkoztatni arról, hogy a felperes által sérelmezett mondatban megjelölt könyvelő személyét beazonosították-e, az azonosíthatóságot pedig csak az ő vonatkozásukban kellett vizsgálnia.

[43] Az elsőfokú eljárás során meghallgatott hét tanú közül csak két személy (tanú3 és tanú7) számára volt egyértelmű, hogy a felperes lehet az a könyvelő, akire vonatkozóan az alperes véleményt nyilvánított. A többi tanú (tanú1, tanú2, tanú4, tanú6 és tanú5) számára nem volt felismerhető, hogy a kifogásolt közlés kire vonatkozhatott. Az a körülmény, hogy tanú5 tanú úgy nyilatkozott, hogy sejtése szerint a felperes volt az, akiről a per tárgyát képező elektronikus levél szólt, nem azonos azzal, hogy a felperes személyét egyértelműen beazonosította a levél elolvasásakor.

[44] Az ügy eldöntése szempontjából nem annak van jelentősége, hogy a tanúknak mit kellett volna tudniuk az elektronikus levél elolvasásakor, illetőleg, hogy az elsőfokú bíróság szerint a logika szabályait tekintve milyen következtetés vonható le a szöveg teljes tartalmát tekintve, hanem annak, hogy a tanúk ténylegesen milyen következtetésre jutottak a könyvelő személyét illetően a sérelmezett közlés megismerésekor. Egyes tanúk sejtése nem releváns, egyébként a tanúk erről a közlést követően másfél évvel később, egy bírósági eljárás során nyilatkoztak, a jogvitáról tudomásuk volt.

[45] Annak alapján, hogy öt személy nem azonosította a felperest a sérelmezett közlésben megjelölt könyvelővel, az elsőfokú bíróságnak arra kellett volna következtetnie, hogy a kifogásolt mondatból a felperes személye nem volt azonosítható, ezért a keresetet el kellett volna utasítani.

[46] Nem tett olyan kijelentést, hogy a felperes okiratokat hamisít és bűncselekményeket követ el.

[47] Az alperes megismételte az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatait a Község2 Közös Önkormányzati Hivatal hibás működéséről, a jegyzői kinevezését követően kapott feladatáról, a vizsgálat eredményéről, a folyamatban lévő büntetőeljárásokról. Közölte, hogy az ügyek jelenleg a tanúk kihallgatásának és a szakértői vizsgálatnak a szakaszában vannak.

[48] A nyomozás akadályozásának elkerülése érdekében semmilyen dokumentumot nem adhatott, és jelenleg sem adhat ki még az ellene indított polgári peres eljárásban sem. Feltételezte, hogy a felperes részéről a jelen peres eljárás megindítására elsődlegesen azért került sor, hogy a felperes, vagy rajta keresztül a vele élettársi kapcsolatban élő volt jegyző a folyamatban lévő nyomozásokról információhoz jusson.

[49] Mivel a kifogásolt közléssel nem sértette meg a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát, mert abból a felperes személye egyértelműen nem volt azonosítható, a felperest a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján nem illeti meg sérelemdíj.

[50] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj megállapítása körében ítéletében részletesen ismertette a sérelemdíj megállapításával kapcsolatos bírósági gyakorlatot, ebben a körben azonban a Ptk. 2:52. § (1) és (3) bekezdéseiben foglaltakat nem megfelelően alkalmazta, a sérelemdíj mértékét nem az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására – figyelemmel határozta meg, annak összege eltúlzott. Utalt arra, hogy a kereset teljes elutasítására vonatkozó fellebbezési kérelme magában foglalja a sérelemdíj mérséklésére vonatkozó fellebbezési kérelmet is.

[51] A sérelemdíj összegének meghatározása során a jelen perben nem annak van jelentősége, hogy a felperest felelősségteljes, könyvelési feladatot ellátó személyként bűncselekmény elkövetésével vádolta, hanem annak, hogy az e-mail címzettjei korábban is ismerték a felperest és felelősségteljes könyvelési tevékenységét, de egyikük sem változtatta meg a sérelmezett közlés hatására a felperesről alkotott véleményét. A felperes által kifogásolt közlésen kívül más információk is rendelkezésére álltak, ezek miatt a levél címzettjei meg sem lepődtek a véleménynyilvánítás és a felperes személyének összekapcsolásakor. Az elsőfokú bíróság nem megfelelő súllyal értékelte a sérelemdíj összegének meghatározásakor, hogy a jogsértés egyszeri volt, a közlés szűk körben valósult meg, és a levélben foglaltakat utóbb visszavonta. A további jogsértéstől történő visszatartás sem indokolja ilyen magas összegű sérelemdíj megállapítását.

[52] Előadása szerint különösen sérelmes az elsőfokú ítélet elégtétel adására kötelező rendelkezése. Az elsőfokú bíróság nem indokolta, hogy miért adott helyt a felperes e kereseti kérelmének. Az elsőfokú eljárás során bizonyította, hogy a sérelmezett elektronikus levél címzettjei számára – a felperes 2020. december 15-én megküldött levelére figyelemmel – 2020. december 17-én már megírta a felperes által kifogásolt mondat tartalmának visszavonását, és bocsánatot is kért, illetve a három napos határidőn belül, 2020. december 17. napján a felperesnek is levelet küldött, amelyben jelezte, hogy az általa sérelmezett mondatot visszavonta, továbbá sajnálatát is kifejezte. Emiatt az ismételt elégtételadásra történő bírósági kötelezés teljes mértékben megalapozatlan.

[53] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, az alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

[54] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, helytálló jogkövetkeztetéseket vont le, ítélete mind az anyagi-, mind az eljárásjogi jogszabályoknak megfelel. A sérelmezett közlést tartalmazó e-mail üzenetből a személye

kétséget kizáróan azonosítható. Az alperes fellebbezésében iratellenesen állítja, hogy csak két személy tudta azonosítani a személyét.

[55] Az alperes által, ismeretlen tettes ellen tett feljelentések alapján indult büntetőeljárásokban (NAV Dél-dunántúli Bünygyi Igazgatósága előtti, Érdi Rendörkapitányság előtt) őt kizárólag tanúként hallgatták meg, meggyanúsítására nem került sor.

[56] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj megállapítása körében helyesen értékelte a bűncselekménnyel vádolást különösen súlyos jogsértésként.

[57] Az alperes 2020. december 17-én kelt válaszlevele nem fejezte ki sajnálkozását a jóhírnévsértő tényállításokkal összefüggésben, ezért a kijelentések visszavonása nem minősülhet bocsánatkérésnek.

[58] A fellebbezés nem alapos.

[59] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján tárgyaláson bírálta el. A felülbírálat során a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, mindezek alapján – az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelemre tekintettel – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az ügy érdemében döntött.

[60] Az elsőfokú ítéletet a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelemben és ellenkérelemben foglaltak korlátai között bírálta felül. Fellebbezés hiányában, a Pp. 358. § (5) bekezdés harmadik mondatában foglaltak alapján jogerőre emelkedett a jogsértéstől eltiltás, a jogsértés abbahagyására kötelezés iránti keresetet elutasító, illetve a sérelemdíj iránti igényt részben elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezés.

[61] Az alperes ellenkérelmében és fellebbezésében foglaltak alapján a bíróságnak elsőként azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes személye azok részéről, akiknek az alperes a kifogásolt tartalmú e-mailt megküldte felismerhető volt-e.

[62] A Ptk. 2:54. § (1) bekezdése szerint a személyiségi jogokat csak személyesen lehet érvényesíteni. Az anyagi igényérvényesítés joga azt illeti meg, akinek a személyére a közlemény – nevének megjelölésével vagy egyéb módon – utal, vagy akinek a személye a közlés tartalmából egyébként felismerhető.

[63] Az e-mail címzetti köre kétségkívül szűk volt, hiszen a tájékoztatás csak hét személynek (a polgármesternek, az alpolgármesternek és képviselő-testületi tagoknak) szólt. Az alperes helytálló érvelése szerint nem azt kellett vizsgálni, hogy a felperes bárki számára azonosíthatóvá vált-e, hanem azt, hogy az e-mailt megkapó hét személy őt felismerhette-e. Ebből a szempontból pedig nem az átlagos ismeretekkel rendelkező „olvasó” vagy a bíróság nézőpontjának van jelentősége. A Kúria követendő gyakorlata szerint személyes érintettség megállapításához ugyanis nincs szükség arra, hogy az érintett személye mindenki számára egyértelmű legyen, elegendő, ha szűkebb körben megvalósul a felismerhetőség (a Kúria Pfv.IV.20.643/2019/4. számú határozata). A személyiségvédelmi igény érvényesítéséhez elegendő az, ha az érintett személyt a szűkebb környezete felismeri (a Kúria Pfv.IV.21.837/2018/4. számú határozata).

[64] Erre vonatkozóan az elsőfokú bíróság az e-mail valamennyi címzettjét tanúként hallgatta meg. A bizonyítás eredményeként helytállóan következtetett arra, hogy a felperes a keresetőségi jogát megalapozta, mert a peradatokból megállapíthatóan a címzetti körön belül két személy egyértelműen azonosította őt, két másik címzett felismerni vélte, míg a további címzettek számára – figyelemmel pozíciójukra, a KÖH ügyeiben való általános tájékozottságukra, illetve arra, hogy az e-mail a „könyvelő” megjelölésen túl egyéb, az adott könyvelő személyét konkretizáló körülményeket is megjelölt – azonosíthatóvá vált.

[65] A meghallgatott tanúk közül tanú3 és tanú7 a felperest egyértelműen felismerte, tanú6 és tanú5 az e-mailben említett könyvelő felperessel azonosságát valószínűnek tartották, tanú1, tanú2 és tanú4 számára pedig az e-mailből nem volt egyértelmű, hogy kire gondolhatott az alperes a „könyvelő” megnevezéssel, azonban mindhárman tudták, hogy a pénzügyi gondnok tanácsadója a felperes volt. Az alperes elektronikus levelében nem csak azt közölte, hogy egy – a közös hivatalnál jogviszonyban állt – könyvelőről van szó, hanem olyan körülményeket is megjelenített, amelyek a felperest annak ellenére azonosíthatóvá tették, hogy a KÖH-nél 2004-től 2020-ig tizenkét könyvelő dolgozott.

[66] Az alperes az e-mailben szót ejtett a korábbi jegyzőről, illetve arról, hogy az említett könyvelő (és jegyző) még mindig közvetetten hatást gyakorolnak a település életére az elektronikus levélben megszólított tanú3on és a pénzügyi gondnokon keresztül. tanú1 tanú előadása szerint ő a könyvelő személyére utaló utóbbi mondatot nem is olvasta, mert az a szokása, hogy az e-maileknek az első három sorának olvasását követően eldönti, hogy azt tovább olvassa-e vagy törli, ez az e-mail pedig nem érdekelte. Ennek alapján pedig nem az állapítható meg, hogy a tanú a felperest nem tudta azonosítani, hanem az, hogy nem is akarta. Személyes meghallgatása során egyébként az alperes is azt mondta el, hogy a közvetett hatást gyakorló személy alatt a felperest értette.

[67] Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást arról, hogy a kifogásolt közlés tényállítás, a felperes vonatkozásában az alperes azt állította, hogy „okirathamisításokat és bűncselekményeket” követett el. Ennek az állításnak a valóságát a perben az alperesnek kellett bizonyítania, e a kötelezettségének azonban nem tett eleget.

[68] Súlytalan az alperes azon érvelése, miszerint a feljelentései alapján az Érdi Rendőrkapitányságon és a NAV előtt is büntetőeljárás van folyamatban, és annak adatait ismerve tette meg az állítását, de ezeket az iratokat a nyomozás érdekében nem bocsáthatja sem a bíróság, sem az e-mail címzettjei rendelkezésére. Az e-mailben ugyanis nem említette a büntetőeljárás tényét és azt sem, hogy a büntetőeljárás adatait, a feljelentés tartalmát ismerteti. Abból nem derül ki az sem, hogy a címzettek a büntetőeljárás állásával, a feljelentés tartalmával tisztában lennének.

[69] A peradatok alapján az állapítható meg, hogy a felperest az eljárásokban tanúként hallgatták meg, meggyanúsítására nem került sor, vele szemben vádat nem emeltek. A bizonyítási teher helyes kiosztása szerint a mentesüléshez szükséges tények bizonyítatlanságát az alperes terhére kellett értékelni.

[70] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság megalapozottan következtetett arra, hogy az „okirathamisítások és bűncselekmények” elkövetéséről tett tényállítás valótlan. A közlés egyben sértő is, hiszen a más személlyel kapcsolatos, bűncselekmények elkövetéséről tett valótlan állítás a közmegítélés szerint alkalmas arra, hogy a sértett társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja. A hírnévrontás nem „eredménydeliktum”, azaz megvalósulásához nincs szükség arra, hogy a hátrányos eredmény, a sértett társadalmi megítélésének negatív változása ténylegesen be is következzen, elegendő, ha arra a közlés objektíve alkalmas. Ezért a jogsértés megállapítása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a címzettek felperessel kapcsolatos megítélése megváltozott-e.

[71] Az elsőfokú bíróság helyes indokokkal kötelezte az alperest elégtétel adására is. Az elégtételadási kötelezettségben a személyiségi jogi szankciók erkölcsi jellege mutatkozik meg hangsúlyosan. Lényegi vonása szerint a jogsértőt arra kötelezi a bíróság, hogy ismerje el cselekményének jogsértő voltát, és egyben juttassa kifejezésre megbánását, kövesse meg a sértettet.

[72] Az elégtételadásra vonatkozó kötelezésre azért volt szükség, mert az alperes 2020. december 15-i, a jogsértő közlést tartalmazó e-mail címzettjei részére megküldött

elektronikus levele nem a megállapított jogsértésért való sajnálkozás kifejezését tartalmazza. Csupán azt fejt ki, hogy az alperes nem kellő körültekintéssel fogalmazta meg a gondolatait, ami féleértésre adhat okot. A sajnálkozás kifejezéséhez az alperes az e-mailben további magyarázatokat is fűzött, kifejtve, hogy véleményét közölte, sem nevet, sem olyan időszakot nem említett, amely alapján a felperes joggal vélelmezhetne volna, hogy a közlés róla alkotott véleményt tartalmaz. Mindez ténylegesen nem azt juttatja kifejezésre, hogy az alperes a cselekménye jogsértő voltát elismerte, és a felperes felé irányuló megbánását kifejezte. A jogsértés tárgyi súlyával arányban álló elégtétel adása az alperes részéről tehát ténylegesen nem történt meg.

[73] Annak megítélésénél, hogy a felperest ténylegesen nemvagyoni hátrány érte, a bíróságnak nem a felperes szubjektív sértettség-érzéséből kell kiindulnia, hanem ahhoz képest külső mérce alapján kell megítélnie a jogsértő kifejezések sérelem okozására alkalmasságát. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy a felperest a jogsértéssel összefüggésben sérelemdíjat megalapozó nemvagyoni hátrány érte.

[74] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj mértékét is helyes mérlegelés eredményeként állapította meg. Annak eldöntése során, hogy van-e helye sérelemdíj alkalmazásának, és ha igen, milyen összegben, a Ptk. 2:52. § (3) bekezdése szerint nemcsak a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt – reparációt igénylő – hatását kell figyelembe venni, hanem az eset egyéb körülményeit is, különösen a jogsértés súlyát, ismétlődő jellegét, és a felróhatóság mértékét. Ezeket a körülményeket az elsőfokú ítélet okszerűen, logikai hiba nélkül értékelte, amelynek tükrében a megítélt – egyébként a bírói gyakorlat által kialakított legalacsonyabb, mértékhez igazodó – 350.000 forint sérelemdíj mellőzésének, illetve leszállításának nem volt törvényes oka.

[75] A másodfokú bíróság mindezek alapján a felülbírálat eredményeként megállapította, hogy az elsőfokú ítélet a fellebbezéssel érintett részében az irányadó anyagi jognak megfelel, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságétól eltérő jogi következtetés nem vonható le, az elsőfokú bíróság a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseket nem sértette meg, a lefolytatott bizonyítás eredménye nem okszerűtlen, és ennek alapján a tényállás módosításának, kiegészítésének nincs helye.

[76] A másodfokú bíróság szükségesnek tartotta ugyanakkor az elsőfokú ítélet jogsértést megállapító rendelkezésének szövegezésbeli pontosítását. Nem felel meg ugyanis az ítélet rendelkező részével szemben támasztott követelménynek, ha a bíróság a kifogásolt szövegrészletet szó szerint idézve, annak egésze tekintetében állapítja meg az alperes terhére a személyiségi jogsértés elkövetését. Az ítélet ily módon megfogalmazott rendelkező részéből ugyanis nem állapítható meg, hogy a jogalapként megjelölt anyagi jogi jogszabály alapján vizsgált és jogsértőnek állított közlés melyik részét tekinti a bíróság valótlan tényállításnak.

[77] A Ptk. 2:51. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítására a kereset tárgyát képező személyiségi jog megsértésének tartalmához kapcsolódóan kerülhet sor. A bíróság nincs elzárva attól, hogy a keresetben sérelmesnek tartott szövegrész tartalmi körén belül – a keresethez kötöttség elvét megtartva – maga fogalmazza meg, hogy a közlés mely tartalma jogsértő. (Kúria Pfv.IV.21.487/2021/5.) Az elsőfokú bíróság szükségtelenül és a jogsértés lényegi tartalmának kifejezését szükségtelenül zavaró részletességgel, más, a perben nem érintett személyek személyes adatait tartalmazó módon fogalmazta meg a hírnévrontás megvalósulását az ítélet rendelkező részében.

[78] Kizárólag emiatt került sor az – érdemben helyes – elsőfokú ítélet Pp. 383. § (2) bekezdése alapján történő megváltoztatására. A másodfokú bíróság ehhez igazodóan változtatta meg az elégtételadás módjára vonatkozó rendelkezést is, miszerint a

bocsánatkérését az alperesnek elektronikus körlevélben kell eljuttatnia a jogsértő közlést tartalmazó e-mail címzettjei részére.

[79] Az alperes a másodfokú eljárásban pervesztes lett. Ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes részére a másodfokú eljárásban jogszabályi rendelkezésre hivatkozással felszámított – ügyvédi munkadíjban megjelenő – perköltség megfizetésére. A felperes a költségeit az Ükr. 3. § (2) bekezdése alapján számította fel, e körben a másodfokú bíróság 5 munkaórát tartott elfogadhatónak a fellebbezési ellenkérelem, és a felperes jogi képviselőjének tárgyaláson való részvételével összefüggésben, így az alperest 15.000 forint + áfa összegű másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte.

[80] Az Itv. 39. § (2) bekezdés c) pontja, valamint 46. § (1) bekezdése alapján számított 48.000 forint fellebbezési illetékből az alperes által még meg nem fizetett 20.000 forint fellebbezési illeték megfizetésére a másodfokú bíróság szintén az alperest kötelezte a Pp. 101. § (1) bekezdése, a 102. § (1) bekezdése, valamint a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2022. október 27.

dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovács Éva s.k.
előadó bíró

dr. Mizerák Judit s.k.
bíró